

Handläggare: Gudrun Sjödin
Telefon: 08-508 05 411

Dnr 530 - 269 -2007

Sammanträde 28 augusti 2007

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Införande av kundvalssystem för vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorg.

Remiss från Kommunstyrelsen Dnr: 327-1752/2007

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag som svar på remissen.

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Kommunstyrelsens äldrerotel har remitterat ett förslag till införande av kundvalssystem för vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorg till bl.a. samtliga stadsdelsnämnder och till äldrenämnden för yttrande senast den 31 augusti 2007. Förvaltningen är i stort sett positiv till förslaget och anser att kundvalet inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden, förutom det kundval som redan införts i hemtjänsten, nu tar ytterligare ett steg mot en ökad valfrihet för de äldre. Förvaltningen har därutöver vissa synpunkter och förslag till förtydliganden och tillägg vad gäller valfrihetssystemet i stort och som framförs i detta ärende.

-
- Bilagor:**
1. Remissversion – Införande av valfrihetssystem för vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorg
 2. Protokollsutdrag från pensionärsrådets sammanträde den 07-08-10
 3. Protokollsutdrag från avdelningsgrupp 07-08-16

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för äldreomsorg. Enhetschefer, biståndshandläggare och medicinskt ansvariga sjuksköterskor har givits möjlighet att lämna synpunkter i ärendet. Ärendet har behandlats i stadsdelsnämndens pensionärsråd (SPR) den 10 augusti 2007, **bilaga 2**, och i äldreomsorgsavdelningens avdelningsgrupp den 16 augusti 2007, **bilaga 3**.

Bakgrund

Kommunfullmäktige har i budgeten för 2007 beslutat att valfriheten ska öka och att staden ska skapa förutsättningar för att ge invånare så stor valfrihet som möjligt. I budgeten gavs kommunstyrelsen i uppdrag att utreda och föreslå system för valfrihet.

Förnyelseavdelningen inom stadsledningskontoret har nu utarbetat ett förslag till hur ett valfrihetssystem inom vård- och omsorgsboenden kan införas i Stockholms stad och ett förslag på inriktning för det fortsatta arbetet.

Kommunstyrelsens äldrerotel har remitterat förslaget till samtliga stadsdelsnämnder och äldrenämnden för yttrande senast den 31 augusti 2007. Förslaget har även remitterats till Almega, Svenskt Näringsliv, Famna, PRO, SPF, Kommunal, SKTF och SACO.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen är i stort sett positiv till förslaget att införa ett kundvalssystem för vård- och omsorgsboenden inom äldreomsorg. Förutom det kundval som redan införts inom hemtjänsten tas nu ytterligare ett steg mot en ökad valfrihet för de äldre. De äldre får större möjligheter att själva avgöra vilken utförare eller vilket boende de önskar inom ramen för de utförare som erbjuds inom kundvalssystemet. Förvaltningen anser att förslaget är ett led i en generell kvalitetshöjning av äldreomsorgens verksamhet som också ger den enskilde brukaren en ökad livskvalitet.

Förvaltningen ger i det följande kommentarer och synpunkter i vissa delar av vad som framkommer i stadsledningskontorets förslag.

Valfrihetssystemets innehåll och omfattning

Stadsledningskontoret anför att *om* en utförare *har* kapacitet att ta emot en sökande ska inte plats kunna nekas. Enligt förvaltningen bör villkor ställas i förfrågningsunderlaget att samtliga utförare ska ha kapacitet att kunna ta emot äldre oavsett vård- och omsorgsbehov. Detta innebär således att plats inte ska kunna nekas sökande om inte specifika omvårdnadsbehov behöver tillgodoses.

Av förslaget framgår att ett köhanteringssystem måste utvecklas där alla lediga platser i de äldreboenden som ingår i valfrihetssystemet finns redovisade. Den

äldre som beviljas ett boende ska då kunna göra sitt val utifrån de platser som är lediga. Om den äldre däremot väljer att ställa sig i kö till ett boende som för tillfället är fullt ser förvaltningen svårigheter i att hantera en sådan kösituation då detta måste ske med beaktande av gällande lagstiftning. Det bör tydliggöras av vem och hur bedömningen ske så att personen med störst behov får tillgång till den lediga platsen.

Hur skapar vi mångfald i valfrihetssystemet?

Förvaltningen är positiv till förslaget att dela upp staden i fem geografiska områden inom vilka mångfald ska finnas. De områden som föreslås motsvarar de områden som redan finns idag för planering av vård- och omsorgsboenden för äldre i staden. I och med det ges bättre möjlighet att planera för mångfalden och framtida inriktningar på boenden i närområdena.

Stadens entreprenadupphandlingar

Förvaltningen ser en fördel i att entreprenadupphandlingarna samordnas under ledning av stadsledningskontoret. Förvaltningen anser det positivt att stadsledningskontoret avser att förenkla anbudsprocessen och att uppställda krav är enhetliga och rimliga. Det är dock av största vikt att förvaltningarna ges möjlighet att delta i och ges förutsättningar att påverka i de upphandlingsprocesser som rör den egna stadsdelens verksamheter.

Förvaltningen delar förslagets uppfattning om att entreprenadavtalen ska ha långa avtalstider för att skapa kontinuitet i boendena. Förvaltningen anser det viktigt att den stadsdelsnämnd som boendet är beläget i på ett bra sätt får möjlighet att förbereda övertagandet. För att ge största möjliga trygghet för boende, närstående och för den personal som arbetar på ett vård- och omsorgsboende krävs ett omfattande arbete då verksamheten ska övergå i annan regi. Det är därför viktigt att arbetet är noggrant planerat och förberett för att hela processen ska fungera så smidigt som möjligt för alla berörda.

Mätinstrument

Stadsledningskontoret anför att det finns flera sätt att basera nivåerna på i en ersättning, t.ex. genom att fastställa den utifrån den enskildes individuella vård- och omsorgsbehov eller utifrån boendeform.

Enligt förvaltningens bedömning bör även ett ersättningssystem som baseras på både boendeform och den enskildes individuella vård- och omsorgsbehov prövas. Detta kan ske genom att olika individuella ersättningsnivåer fastställs för hyresgäster som bor på gruppboende för demenshandikappade och för dem som bor i övriga vård- och omsorgsboenden, d.v.s. ett begränsat antal individuella vård- och omsorgsnivåer utformas för respektive boendeform. För gruppboenden erhålls en högre ersättning och för övriga boenden en lägre ersättning. Därigenom säkerställs att korrekt ersättning utgår för dels driften av boendet och dels för att tillgodose den enskildes individuella vårdbehov, som kan förändras över tid.

I förslaget föreslår stadsledningskontoret att mätning av vårdnivåer ska utföras av ett fåtal personer på förvaltningarna då det är viktigt att likartade bedömningar görs. Förvaltningen anser att *hur* organiseringen av genomförandet av mätning ska ske, bör vara en fråga som respektive förvaltning får avgöra.

Utformning av ersättningssystem

Förvaltningen anser som förslaget att ett fast nivåbaserat ersättningssystem möjliggör för den äldre att kunna bo kvar i ett och samma boende även om vård och omsorgsbehovet ökar med tiden och i perioder. Förvaltningen anser också att spridningen av olika vårdnivåer, utifrån den enskildes behov är begränsad, vilket talar för att ett begränsat antal ersättningsnivåer skulle behövas i vård- och omsorgsboende.

Vad ska ingå i ersättningen?

Stadsledningskontoret avser att närmare analysera konsekvenserna av att införa en modell där allt ingår i ersättningen. Bland annat vad gäller den omfattande spridningen av hyror. Enligt förvaltningen är det angeläget att den modell som väljs är så enkel som möjligt att administrera, som inte är kostnadsdrivande och som säkerställer en så rättvis hantering som möjligt för utförarna. Förvaltningen förordar därför en modell där ersättning för samtliga kostnader, förutom hyror ingår.
